

***Znaczenie i zakres upraw konopi
w Polsce**
**Significance and scope of hemp
cultivation in Poland**

*Przemysław Baraniecki, Witold Czeszak

Pochodzenie geograficzne konopi

Pierwsze zastosowania – medycyna, papier i tekstylia

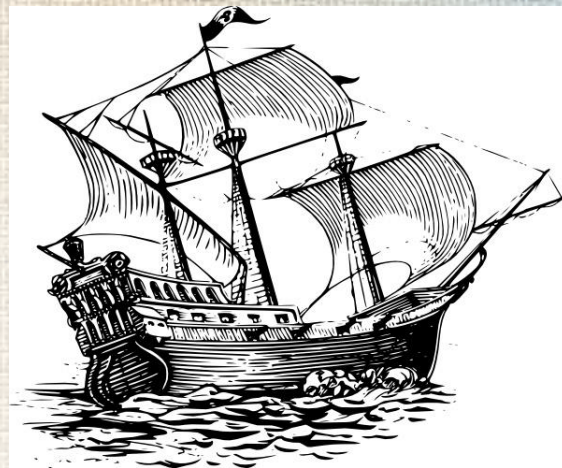

- Konopie zostały po raz pierwszy udomowione przez człowieka w północnych Chinach około 5000 lub 6000 lat temu, a znaleziska archeologiczne potwierdzają, że były już uprawiane i prawdopodobnie używane jako włókno tekstylne w latach 5000-4000 pne.
- **Cesarz Shen Nung (2838-2698 pne)** uważany za ojca medycyny chińskiej i rolnictwa. Autor „Wielkiego Zielnika”, w którym podaje setki leków pochodzenia roślinnego, zwierzęcego i mineralnego, w tym konopie („ma”).
- Konopie były wymieniane w tekstach medycznych Atharvana i Ayurveda (2000 pne) jako roślina uwalniająca od lęku i ogólnie jako lekarstwo.
- W. B. O'Shaughnessy, irlandzki lekarz pracujący w Kalkucie w 1830 roku, napisał artykuł chwalcący „konopie indyjskie”. Lista zalecanych wskazań lekarskich obejmowała ból, wymioty, drgawki i spastyczność.
- XIX-wieczni amerykańscy lekarze powszechnie przepisywali nalewki i ekstrakty z konopi na bezsenność, bóle głowy, krztusiec, astmę, a nawet dysfunkcje seksualne i anoreksję.

Wykorzystanie tekstylne – historia

Uprawa i przetwórstwo konopi szerzyły się w XIV i XV wieku, zwłaszcza we Włoszech. Ten rozwój był prawdopodobnie spowodowany rosnącym zapotrzebowaniem na liny przez statki, ponieważ włókno konopne wykazuje dobrą odporność na wodę i sól.

Wykorzystanie konopi do celów tekstylnych w Europie rozpoczęło się tak naprawdę dopiero w XIV wieku. Piero de Crescenzi był pierwszym, który wspomniał o użyciu liny konopnej do celów tekstylnych we Włoszech, wspominając, że jest on „z grubsza jak len”.

W latach 1840-1860 popyt na płótno żaglowe i liny ze strony Marynarki Wojennej Stanów Zjednoczonych spowodował szczyt ekspansji i uprawy konopi. Podobnie w Kanadzie, francuska i brytyjska administracja kolonialna rozszerzyła uprawę konopi w latach 1750-1850 w okresie złotego wieku żaglowców, a nawet stworzyła silny napływ eksportu do Europy.

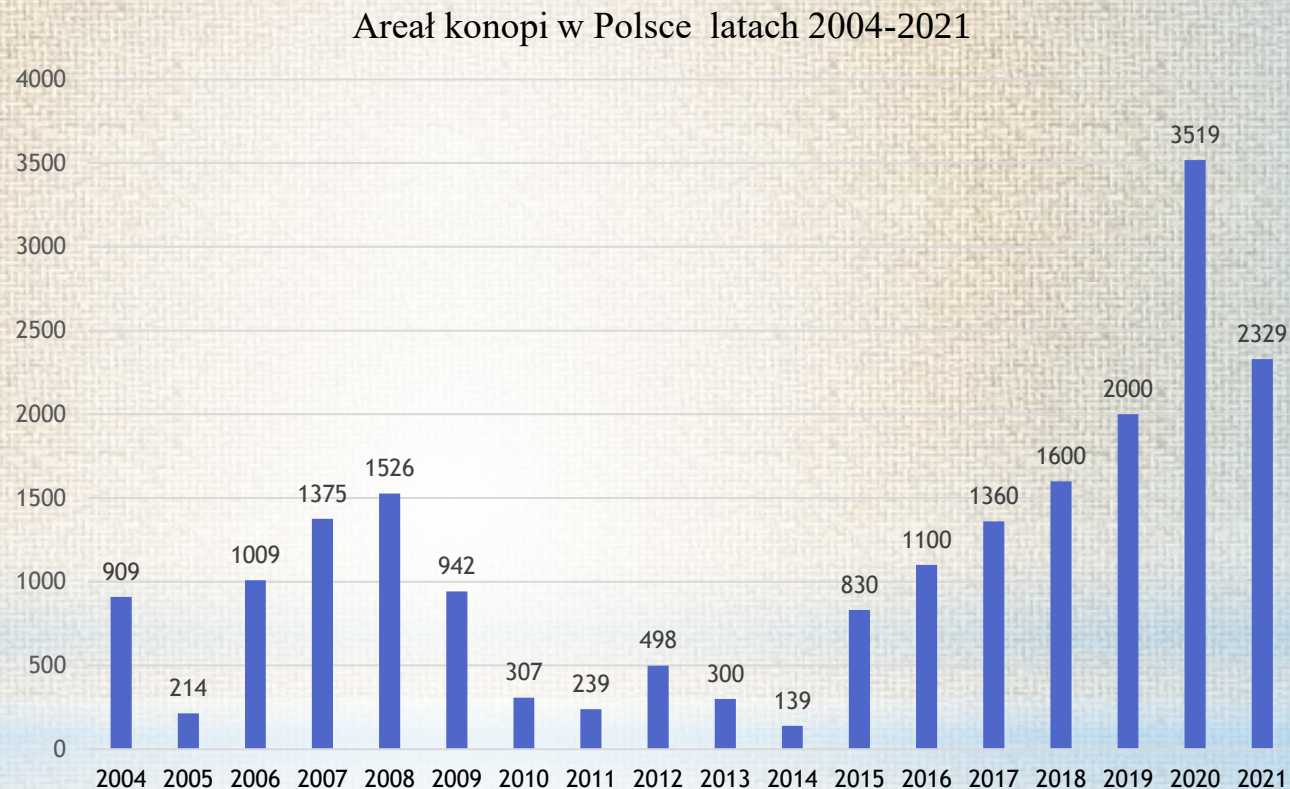
Uprawa konopi w Polsce powojennej

- w powojennej historii, apogeum uprawy konopi to lata 60-te XX w. – ok 30 000 ha
- od lat 60-tych występował spadek uprawy konopi z uwagi na konkurencję ze strony tanich włókien tropikalnych (juta, sizal), a zwłaszcza upowszechnienie się włókien sztucznych
- w latach 80 i 90-tych uprawiano śladowe ilości konopi
- lata 2004-2008 stopniowy wzrost uprawy konopi do ok. 1500 ha, po wystąpieniu kryzysu, ponowne załamanie powierzchni do ok. 200 ha
- od 2014 r. obserwowany jest wzrost zainteresowania konopiami i powierzchni ich uprawy (głównie CBD).

Przełom lat 1990-2000 powstają pierwsze firmy zajmujące się uprawą i przetwarzaniem konopi.

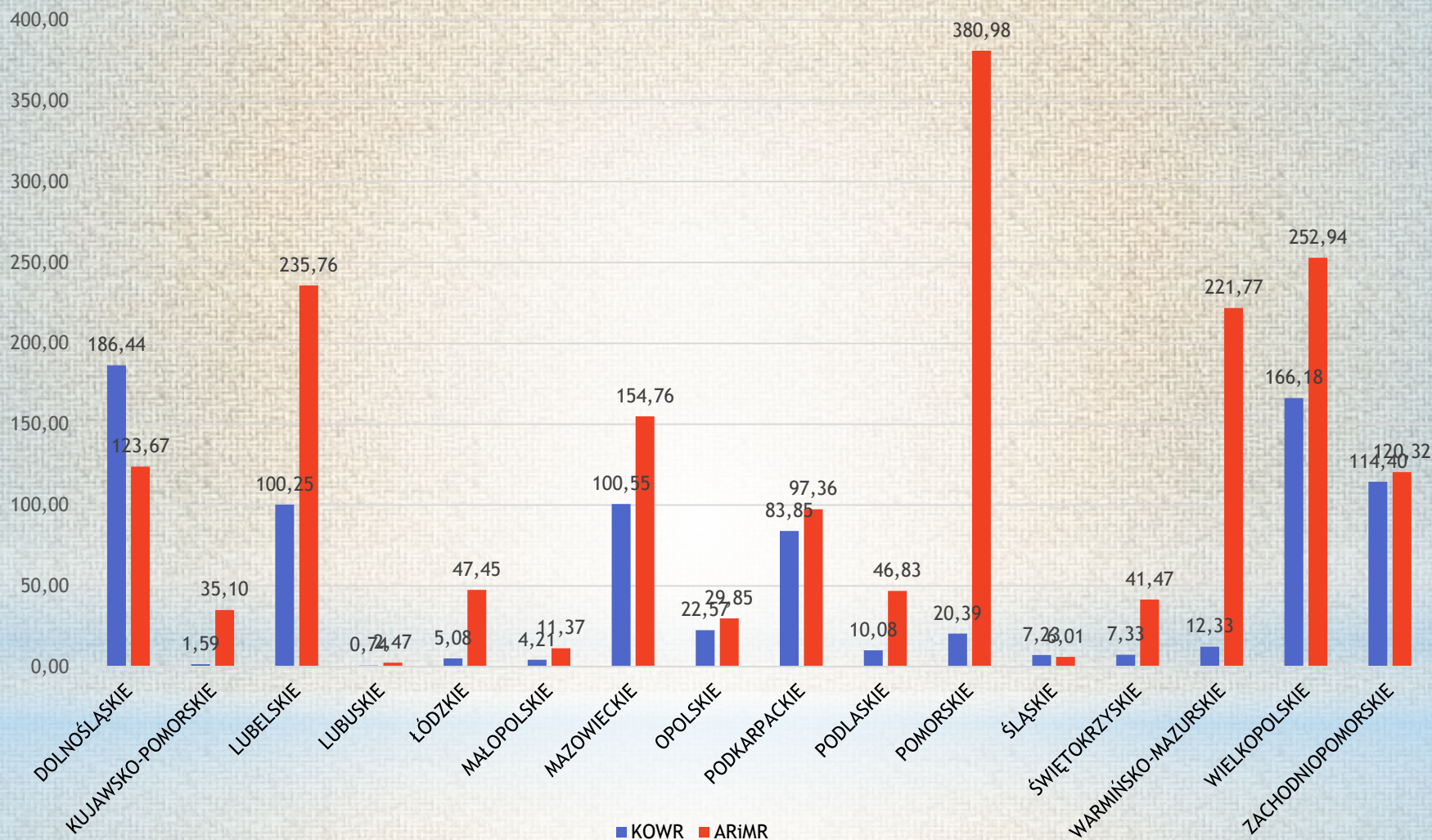
Od 2014 r. dynamiczny wzrost areалу konopi w Polsce

- Od roku 2014 dodatkowe dopłaty (z MRiRW, tzw. zazielenienie)
- Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii ułatwi nowym firmom uzyskać pozwolenie na skup konopi włóknistych (2014). 2022 r. – ułatwienia w uprawie konopi dla rolników.

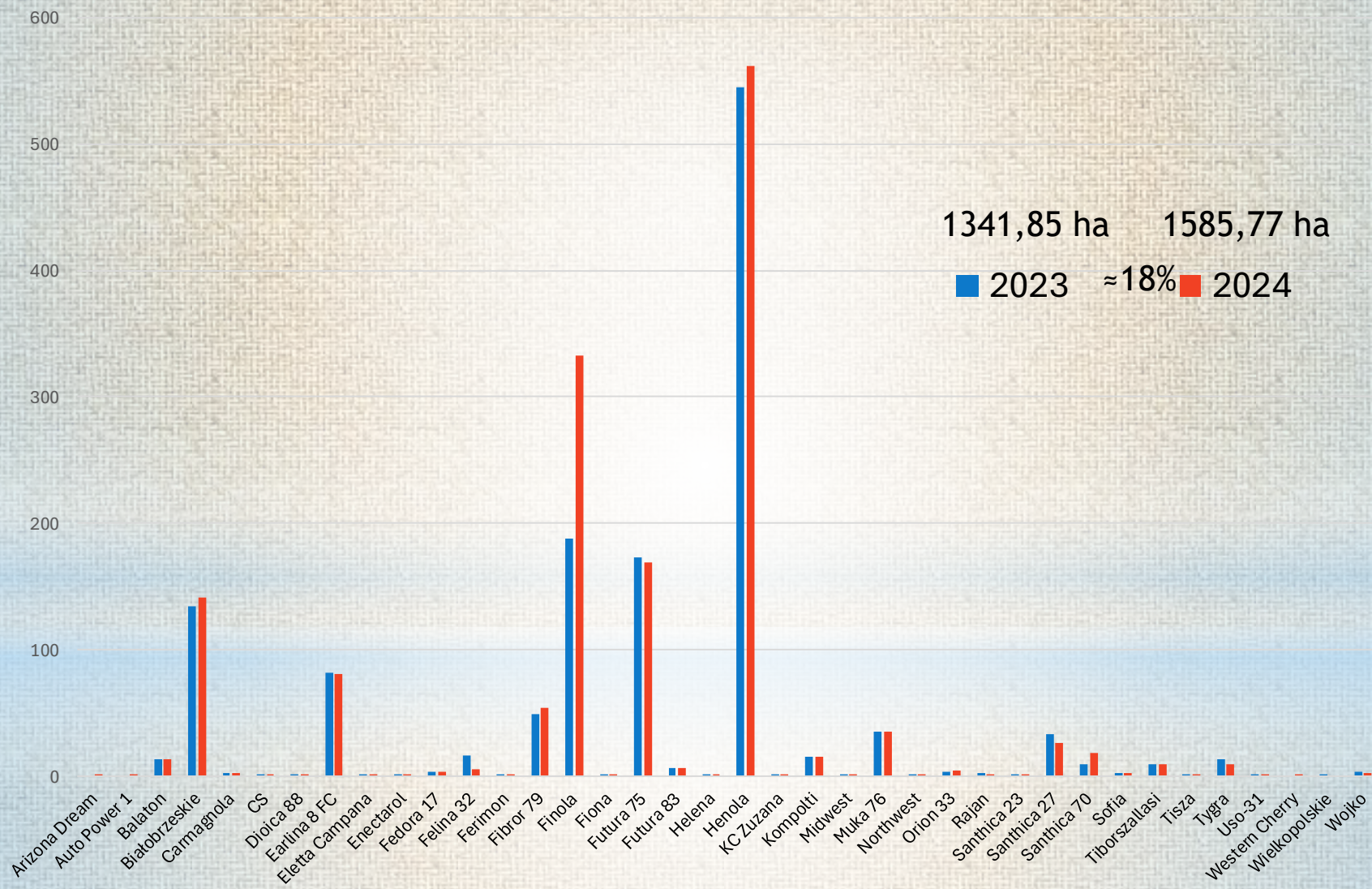
źródło ARiMR <https://rejestrupraw.arimr.gov.pl/#>

Areal konopi w województwach wg KOWR i ARiMR w 2022 r.

Ok. 2500 ha

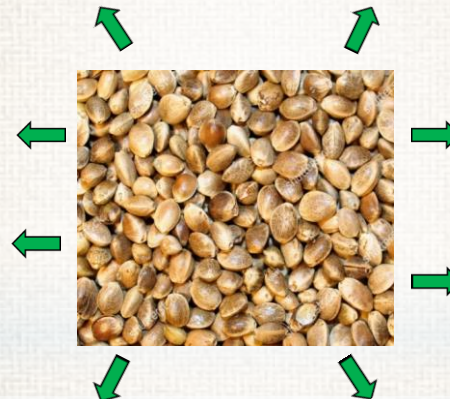
Areal konopi w Polsce wg odmian (2023 i 2024) wg KOWR

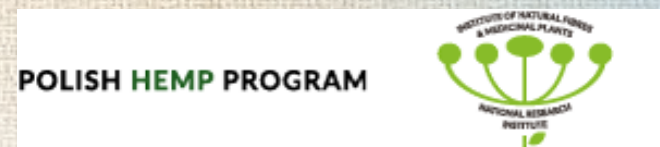
Przyczyny światowego popytu na nasiona konopi przemysłowych

POLISH HEMP PROGRAM

Czym jest Program Konopny?

Program Konopny – struktura organizacyjna powołana w **czerwcu 2018 roku** wewnątrz Instytutu odpowiedzialna za komercjalizację dóbr własności intelektualnej w obszarze konopi przemysłowych. Stanowi odpowiedź na zapotrzebowanie rynku na duże ilości wysokiej jakości materiału siewnego konopi przemysłowych oraz transfer wiedzy do rolnictwa.

Cele

- **Komercjalizacja odmian konopi przemysłowych IWNIRZ-PIB na dużą skalę**
- **Produkcja wysokiej jakości materiału siewnego odmian IWNIRZ-PIB**
- **Transfer technologii do rolnictwa**
- **Upowszechnienie upraw w gospodarstwach małoobszarowych**
- **Zdobywanie nowych rynków i eksport polskiego materiału siewnego i dóbr własności intelektualnej IWNIRZ-PIB**

Kontrakty międzynarodowe

POLISH HEMP PROGRAM

www.polishhempprogram.com

Wykorzystanie konopi

